

Kuninkaanharju tulkoon, Rakokivi menköön!

Uudenkylän osayleiskaavassa ns. Rakokivi on korvattava paikannimellä Kuninkaanharju – Uudenkylän liikekeskus. Se sijaitsee Uudenkylän maarekisterikylässä, minkä ikaikainen länsiraja kulkee Elementintieessä. Itään Iitin rajalle asti on Uudenkylän vanhaa maata. Ns. Rakokivi on Uudenkylän kolmas liikekeskus.

Ns. Rakokivi syntyi, kun kunta ei ymmärtänyt tukea tulevaisuuttaan kolmeen valmiiseen asutuskeskukseen: Luotiin Nastolan jättämäinen kaavoitusvirhe, nauhataajama, missä kaikki on kaukana eikä mikään ole lähellä.

Päijät-Hämeen liiton vertailussa kaupunkimaiseen Salpakankaaseen ja tähtitääjama Kausalaan ns. Rakokivi ei täytä kuntakeskuksen vaatimuksia. Nastolassa kaikki terveeseen yhdyskunnan osat sijaitsevat toivottoman hajallaan.

Kunnalla ei enää ole pontta pysäyttää ns. Rakokiven palvelujen katoa. Yrityspako alkoi Nastonharjulta ja eteni kirkonkylään mustan

ruumisarkun ympärille. Ns. Rakokiven kuolinisku oli ns. Kauppakaaren alue ABC-kirkontornin ympärillä. Karismaan pääsee oikeisemmin kuin kiemuraiseen liittymähelvettiin. Kunnan syväsynytyn asennevamma tuhosi Uudenkylän asemanseudun vilkkaan ja elinvoimaisen liikekeskuksen. Viimeksi kolmen koulun lopetus hakee vertaansa. Tasapainoisen kehittämisen strategia lumpsahti pöntöstä alas.

Ns. Rakokiven historia alkoi räjäyttämällä Rakokiven ja Kausanhuokon muinaiset suuret rajakivet. Tuho työ leimaa koko alueen korjaamattomalla tavalla. Nyt on aika Uudenkylän uuden alun. Uudenkylän Kuninkaanharjun kulttuurihistoria on vaikuttavinta Nastolassa. Kuninkaanharjun ylväs nimi tuo kautta kuninkaiden kulkureitin, halki Uudenkylän harjualueen, ohi Kirkkotien Kuninkaanlähteen Uudenkylän länsiosaan. Siellä asuu ja toimii – vielä tietämättään – oikeita uusikyläläisiä. Yhteensä meitä on 4000.

Olkoon siis nimesi Kuninkaanharju – Uudenkylän liikekeskus ja seuratkoon sinua Herran onni, kansalaisten suosio ja yleinen menestys osana kotiseutuamme Uudenkylän kylää! Kuninkaanharju-nimi on ymmärrettävä, kiinnostava, kohottava, uutta luova. Tärkeintä, että Uudenkylän asukkaat ottavat uuden nimen vastaan avoimesti, sehän ei ole kuntaviranomaisen antama.

Samalla Uudenkylän postinumeroalue pitää ulottaa maarekisterirajaan. Postinumero 16100 Uusikylä juontuu Pietarinradan alkuperäisen Uudenkylän aseman postista. Postinumeron 16100 pitää sisältää koko Uudenkylän maarekisterikylän-osayleiskaavan alue Elementintieltä Heinolantien yli Iitin rajalle, Uudenkylän liikekeskuksen lisäksi Kanerva, Turranmetsä ja Tammela

Uusikyläläisiä vahvistaa maailmankuulu yhteys Eurooppaan, Lounais-Ranskaan. Gare de Paris-Montparnasselta juna vie kolmessa tunnissa kaupunkiin, mil-

lä on kotoinen postinumero: 16100 Cognac. Ympäriältä löytyvät jalot brändit, kuten Hennessy, Martell ja Remy Martin.

Cognacissa syntyi Euroopan yhdentymisen isä Jean Monnet. Valtaapitävien sortoa tienoolla torjui Asterix urheine gallialaisineen. Uusikyläläisten hengennostatusmatka postinumeroon 16100 Cognac kohottaa taistelutahdon yli kaiken tavanomaisen. Kuntapolitiikkaan kyllästynyt voi kätevästi muuttaa Cognaciin: postinumero säilyy.

Uusikylä – Nyby täyttää kohta 600 vuotta. Koska kuntapalveluja ei enää ole, uusikyläläiset Toivonojantien itäpuolella jäädyttäkoot kuntaveron maksamisen. Uudenkylän kymmenvuotista asemataistelua muistellen "ei oikeutta Nastolassa saa, ken itse sit' ei hanki". Nouse riennä koko Uusikylä omien oikeuksien puolesta!

Markku Sakari Meriluoto
tietokirjailija, yrittäjä
Uusikylä, Nastola

Nastola-lehti

Julkaistu artikkeli on tiivistelmä seuraavasta kirjoituksesta. Sitä täydentää uutinen ns. Rakokiveen eli Kuninkaanharjulle Uudenkylän liikekeskukseen rakennetusta kerrostalosta. Osakkeen ostajat voi yllättää kauppakirjassa oleva tieto, että he tästedes eivät suinkaan asu missään ns. Rakokivessä, vaan Uudenkylän maarekisterikylässä.

Kuninkaanharju tulloon, Rakokivi menköön!

Uudenkylän osayleiskaavassa ns. Rakokivi on korvattava paikannimellä KUNINKAANHARJU – UUDENKYLÄN LIIKEKESKUS.

Uudenkylän liikekeskus on pelastettava hunningolta, kun loppuunmyynnit tyhjentävät liikkeitä ja kunta on kuutamolla. Paasikivi opetti, että viisauden alku on tosiasioden tunnustaminen. Kunnan on vihdoin kuunneltava parhaita asiantuntijoita, Uudenkylän asukkaita.

Uudenkylän liikekeskus Kuninkaanharjulla sijaitsee Uudenkylän maarekisterikylässä, minkä ikiaikainen länsiraja kulkee Elementintiessä. Siitä itään Iitin rajalle asti on Uudenkylän vanhaa maata Sipilän rusthollin ajasta alkaen. Ns. Rakokivi on Uudenkylän kolmas liikekeskus. Se siirtyi ensimmäisestä sijainnistaan Heinolantien raittikylästä Pietarinradan valmistuttua Uudenkylän asemanseudulle, kunnes Nastolan kunta hävitti yhden sukupolven aikana suurimman ja elinvoimaisimman keskuskylänsä elämän.

Ns. Rakokivi synnytetttiin menneen ihanteen mukaisesti hongikkoon kuin pääkaupunki Brasilia viidakkoon. Kunta ei silloin ymmärtänyt tukea tulevaisuuttaan kolmeen valmiiseen asutuskeskukseen: Uusikylä, kirkonkylä, Villähde. Luotiin Nastolan jättimäinen kaavoitusvirhe, nauhataajama, missä kaikki on kaukana kuin Nastolan seisake eikä mikään ole lähellä.

Vaikka Nastolan kunta toisin vänkää, Päijät-Hämeen liiton vertailussa kaupunkimaiseen Salpakankaaseen ja tähtitajama Kausalaan ns. Rakokivi ei täytä kuntakeskuksen vaatimuksia, ei vähiten sen vuoksi, että Nastolassa kaikki terveen yhdyskunnan osat – asutus, hallinto, kauppa, sote-palvelut ja työpaikat – sijaitsevat hajallaan kuin haulikolla ammuttuina pitkin kymmenkilometristä nauhataajamaa vailla painopistettä.

Pelastavaa liitosta ja viiden vuoden suojaytöaika kohti kituuttavalla Nastolan kunnalla ei enää ole pontta pysäyttää ns. Rakokiven palvelujen katoa. Yrityspako alkoi Nastonharjulta ja eteni kirkonkylään mustaksi palaneen ruumisarkkitalon ympärille. Ns. Rakokiven kuolinisku oli kunnan lemmikki, ns. Kauppakaaren alue ABC-kirkontornin ympärillä. Siellä osuuskauppa vihdoin iski bisneskirveensä kiveen – Karismaan pääsee oikoisemmin kuin kiemuraiseen liittymähelvettiin.

Kokonaan omat seuraamuksensa tuotti kunnan syväsyntyinen asennevamma Uttakylää kohtaan. Vihanpidon viimeinen tuotos oli kolmen koulun lopetus, vertaansa vailla valtakunnassa. Nauhataajaman tasapainoisen kehittämisen strategia lumpsahti saman tien pöntöstä alas. Enää ei ole lopetettavaa, mutta Salpausselän kunta rakentaa minkä Nastola tuhosi.

Nyt on aika Uudenkylän uuden alun kansalaisten johdolla. Ensimmäinen tehtävä on ulottaa Kuninkaanharjun ylväs nimi kautta kuninkaiden kulkureitin, halki Uudenkylän komean harjualueen, ohi Kirkkotien Kuninkaanlähteen Uudenkylän länsiosaan, sinne missä kerran oli ns. Rakokivi. Ihmisiä sielläkin asuu ja toimii, vielä tietämättään oikeita uusikyläläisiä, yhteensä 4000.

Kuninkaanharju on kymmenen vuoden aikana vakiintunut paikan ja nähtävyyshäiköteen nimeksi Uudenkylän asemanseudun itäosassa kahden kuninkaan käyntisijoilla. Uudenkylän kulttuurimaisema Ensimmäiseltä Salpausselältä näyttäytyy yhtä upeana kuin kuninkaille 1700-luvulla. Paikannimi Kuninkaanharju otettiin virallisesti käyttöön maanomistajien suostumuksella yleisöretkellä 2009 Kuninkaanharjun näkötorinin nykyisessä paikassa.

Uudenkylän Kuninkaanharjun kulttuurihistoria on vaikuttavinta Nastolassa. Sen sijaan ns. Rakokiven historia alkoi räjäyttämällä ja tuhoamalla. Siksikin joutaa väistyä nimi, mikä herättää säälivää huvitusta Helsingissä asti. Historiallinen rajapaikka Rakokivi sijaitsi Elementintien jatkeella Turrantien päässä urheilukeskuksen ja kunnan varikon välissä pysäköintialueen keskellä. Kivi räjäytettiin, vaikka se olisi sopinut säilymään.

Toinen Uudenkylän historiallinen rajakivi Kausanhuoko, Rakokiveä paljon suurempi, sijaitsi vielä 1960-luvun alussa Kouvolantien varressa, mistä nyt nousee Elementintie Uudenkylän länsirajaa pitkin. Kausanhuoko oli kartoissa nimellään kautta aikain. Kouvolan valtatiellä kilvet osoittivat läänien ja pitäjien rajakohdan niin kauan kuin Uudenmaan läänin Orimattilan Kuivannon kylä kiilautui Kausanhuokon rajapaikkaan. Kausantie sentään säilyy.

Kahden historiallisen rajakiven brutaali räjäyttäminen ns. Rakokiven tieltä leimaa koko alueen synkällä, korjaamattomalla tavalla. Virossa jääkauden tuomat suuret siirtolohkareet ovat pyhiä paikkoja, nimettyjä ja karttoihin merkittyjä kulttuurinähtävyyksiä. Jos Kausanhuoko ja Rakokivi olisi räjäytetty Virossa, räjäyttäjät olisi viety saunan taakse.

Kirjoituksessani asukasidentiteetistä esitin 2010, että Nastolan kunta harkitkoon epäonnistuneen liikekeskuksen kelvottoman nimen vaihtamista osayleiskaavatyössä: UUDENKYLÄN LIIKEKESKUS. Tämä ei vielä riitä, vaan alue tarvitsee uuden nimen, kuten muutkin taajamaosat omansa Uudenkylän viitoitussuunnitelman mukaisesti.

Olkoon siis nimesi KUNINKAANHARJU – UUDENKYLÄN LIIKEKESKUS ja seuratkoon sinua Herran onni, kansalaisten suosio ja yleinen menestys osana kotiseutuamme Uudenkylän kylää!

Kuninkaanharju ei ole ainoa lajissaan, seuraava sijaitsee Kangasalla samojen kuninkaiden jäljillä; ei haitanne. Uusi nimi aloittaa Uudenkylän liikekeskuksen uuden elämän. Nastolan kunta ristii uudetkin asuinalueet yhtä pökösti kuin aikoinaan ns. Rakokiven. Suo siellä, vetelä täällä: Ihanaistenrinne sijaitsee ikivarjoisessa koleassa tihkupintaisessa harjunahteessa.

Kuninkaanharju-nimi on ymmärrettävä, kiinnostava, kohottava, uutta luova. Tärkeintä, että Uudenkylän asukkaat ottavat uuden nimen vastaan avoimesti, sehän ei ole kuntaviranomaisen antama.

Uudenkylän asukkaiden pitää koettelemustenkin keskellä palauttaa luja identiteetti. Nimenmuutoksen yhteydessä Uudenkylän postipiiri tulee ulottaa maarekisterirajaan. Se säilyy, vaikka muu hallinto miten muuttuisi. Historiallinen postinumero 16100 UUSIKYLÄ juontuu, kuten pyöreä satanumerokin ilmaisee, Pietarinradan alkuperäisen Uudenkylän aseman postista. Postinumeron 16100 pitää sisältää koko Uudenkylän maarekisterikylän-osayleiskaavan alue: Elementintieltä Heinolantien yli Iitin rajalle, Uudenkylän liikekeskuksen lisäksi myös Kanerva, Turranmetsä, Tammela ja kaksi pörssiyhtiötä, kaikki missä nykyisin vallitsee valtapoliittinen NASTOLA 155jotain-postinumerosekamelska.

Uusikyläläisiä vahvistaa yhteys maailmankuuluun kummikylään. Esitän kylädelegaation hengennostatusmatkaa Lounais-Ranskaan, Biskajanlahden tuntumaan. Gare de Paris-Montparnasse -rautatieasemalta juna vie kolmessa tunnissa kaupunkiin, millä on kotoinen postinumero: 16100 COGNAC. Ympäriä löytyvät tiukasti määritellyt jalot brändit, kuten Hennessy, Martell ja Remy Martin.

Cognacissa syntyi Euroopan yhdentymisen isä Jean Monnet. Valtaapitävien sortoa tienoolla torjui separatisti Asterix urheine gallialaisineen. Maahan poljettujen uusikyläläisten elämymatka postinumeroon 16100 COGNAC kohottaa taistelutahdon yli kaiken tavanomaisen. Nastolan luotaantyöntävään kuntapolitiikkaan kyllästynyt voi kätevästi muuttaa COGNACiin: postinumero säilyy.

Uusikylä – suurimman osan ajastaan Nyby – täyttää kohta 600 vuotta. Koska kunnanvirasto lopetti viimeisetkin Uudenkylän itäosan palvelut, juuristaan ylpeät uusikyläläiset ainakin Toivonojantien itäpuolella jäädyttäkööt kuntaveron maksamisen. Nuijasoturi Jaakko Ilkkaa mukaillen ja Uudenkylän kymmenvuotista asemataistelua muistellen "ei oikeutta Nastolassa saa, ken itse sit' ei hanki". Nouse riennä koko Uusikylä omien oikeuksien puolesta!

Markku Sakari Meriluoto
tietokirjailija, yrittäjä
www.tieokas.fi
16100 UUSIKYLÄ

Seuraavan sivun uutinen oli samalla lehden aukeamalla rinnan mielipidekirjoitukseni kanssa. Ns. Rakokiveen rakentuvan talon osakkaat huomaavat viimeistään kauppakirjasta lakisäätöisen tiedon, että ohhoh, tulipa sitten ostetuksi osake Uudenkylän maarekisterikylästä.

On harjassa Punapaula

Rakokiveen rakentuva kerrostalo kiinnostaa erityisesti ikäihmisiä

Marika Silver

Kerrostalarakentaminen on ollut viime vuosina hyvässä myötätulessa Nastolassa. Parhailaan käynnissä olevan rakennushankkeen, asunto-osakeyhtiö Nastolan Punapaulan, harjannostajaisia vietettiin viime viikon torstaina Taidekeskus Taarastissa. Paikalla oli muun muassa pääurakoitsija YIT:n henkilöstöä, tulevia osakkeenomistajia sekä Nastolan kunnan edustaja.

Elokuussa valmistuvassa Punapaulassa on yhteensä 21 huoneistoa, joista 13 eli yli puolet on jo myyty. Huoneistokoot vaihtelevat pienistä kaksioista neljän huoneen ja keittiön asuntoihin.

Tilaisuuden ensimmäisen varsinaisen puheenvuoron käytti YIT:n aluejohtaja Jukka Pohjola. Hänen mukaansa rakentaminen on edennyt aikataulussa.

– Aikataulussa ollaan, vastaavan mestarin mukaan hieman edellä jopa. Kohdehan käynnistyi viime syyskuussa, ja sen on tarkoitus valmistua elokuun loppuun mennessä.

Pohjola totesi malliasunnon valmistuvan näillä näkymin huhtikuun aikana.

– Tällä hetkellä on käynnissä hissiasiennus, ja viikolla kymmenen alkaa kalusteasen- nus, hän jatkoi vielä.

Huoleton asumismuoto

Nastolan kunnasta harjannostajaisilaisuuteen osallistui kunnanvaltuuston puheenjohtaja Reijo Oksanen. Hän kuvasi tilaisuuden olleen merkittävä etappi kaikille hankkeen toimijoille ja tuleville osakkeenomistajille.

– On saatu jo paljon aikaiseksi, ja varmasti laatu on hyvää niin kuin tähänkin saakka, Oksanen sanaili.

Nastolan Kiinteistönotari-aatti Oy:n toimitusjohtajan Petter Kulhuan mukaan Punapaula on järjestyksessään neljäs YIT:n rakentama kerrostalo Nastolaan. Ensimmäinen talo valmistui vuonna 2004 ja toinen pari vuotta myöhemmin. Kolmas kerros-

SONJIA SIIKANEN

Asunto Oy Nastolan Punapaula rakentuu Rakokiven liikekeskuksen tuntumaan. Kaksikymmentäyksi huoneistoa sisältävä kerrostalokiinteistö valmistuu elokuussa.

FAKTA

Asunto Oy Nastolan Punapaula

- Pääurakoitsija: YIT Rakennus Oy
- Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Vuorelma Arkkitehdit Oy
- LVI-suunnittelu: PAM-energia Oy
- Sähkösuunnittelu: Granlund Lahti Oy
- LVI-työt: Skanska Talonrakennus Oy
- Sähkötyöt: Mäkelän Sähkö Oy
- Tasoitus- ja maalaustyöt: LTU-Urakointi Oy

talo luovutettiin vuonna 2011. Taloille on yhteistä se, että lähes kaikki osakkeenomistajat ovat paikallisia tai lähialueen ikäihmisiä.

Oksanen pohti edelleen puheenvuorossaan, että Nastolaa ja erityisesti Rakokiven liikekeskusta pitää elävöittää jatkossakin.

– Liikekeskuksen tiivistäminen on tärkeää, ja sitä te olette nyt tekemässä. Mitä enemmän toimijoita ja asukkaita alueelle saadaan, sitä parempia ovat sen ja lähialueen

palvelut, Oksanen muistutti.

Hän mainitsi kuntalaisten keski-ään nousseen, ja uskoi sen nostavan heidän haluaan siirtyä helpompaan asumismuotoon.

– Kerrostaloasuminen mahdollistaa keskittymisen itselle tärkeisiin asioihin, kun ei tarvitse kantaa samalla tavalla huolta talosta ja tontista kuin esimerkiksi omakotitaloasumisessa.

Oksanen toivoi, että Nastolan alueen kerrostalarakentamisen suunta jatkuisi saman-

” Mitä enemmän toimijoita ja asukkaita alueelle saadaan, sitä parempia ovat sen ja lähialueen palvelut.

Reijo Oksanen

Nastolan kunnanvaltuuston puheenjohtaja Reijo Oksanen toi kunnan tervehdyksen Asunto Oy Nastolan Punapaulan harjannostajaisilaisuuteen.

laisena tulevinakin vuosina.

Seuraava kerrostalo suunnitteilla

Kerrostalarakentamisen painopiste on tällä hetkellä Nastolan liikekeskuksen välittömässä läheisyydessä, minkä vuoksi seuraavakin kerrostalo halutaan paikallisten palveluiden viereen. Ja toden totta: vaikka Punapaula on vasta harjassa, on Rakokiveen suunnitteilla jo seuraava kerrostalokohde.

– Olemme suunnitelleet seuraavaa kerrostaloa Rappariintielle. Kohde saattaa tulla ennakkomarkkinointiin vuonna 2015, mutta paljon riippuu asuntomarkkinatilanteesta, aluejohtaja Pohjola tuumasi.

Hän totesi asuntokaupan käyneen kohtuullisen hyvin vallitsevassa suhdanteessa; hidastumista on luonnollisesti tapahtunut, muttei suoranaista pysähtymistä.

Tieokas
Markku Sakari Meriluoto
Onnenlaakso
Puutarhatie 24 A 18
FIN-16100 UUSIKYLÄ
m. 045 651 9808
markku.meriluoto@tieokas.fi
www.tieokas.fi
Y-tunnus 1516503-5
Alv.rek.

Päijät-Hämeen maakuntahallitukselle

Nastolan kuntakeskus?

VIITE Päijät-Hämeen liiton lausuntopyyntö maakuntakaavan 2014 luonnosaineistosta

ASIA **3.1 MITOITUSVÄKI – NASTOLA**
3.2 TAVOITTEELLINEN KESKUSVERKKO – NASTOLA
PERIAATTEELLINEN KYSYMYS:

Miten tavoitteellista keskusverkkoa määriteltäessä tulisi suhtautua Lahden kaupunkiseudun kuntatason keskuksiin Salpakangas ja Rakokivi verrattuna kaupunkiseudun aluekeskuksiin?

Nastolan kunnan lausunto: Nastolasta puuttuu kokonaan kuntatason keskus. Rakokivi tulisi osoittaa kuntatason keskuksiksi.

Päijät-Hämeen keskusverkon laadinnassa tulee ottaa huomioon Rakokiven liikekeskus. Maakuntakaavassa liikekeskus on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi ja se on Nastolan merkittävin kaupallinen keskittymä. Maakuntakaavan luonnosaineiston tavoitteellisen keskusverkon kartta-aineistoista se kuitenkin puuttuu kokonaan. Periaatteellisenä kysymyksenä Rakokivi on nostettu esiin kuntatason keskuksena, minä se tulisikin nähdä.

LAUSUNTO Asiantuntijayritys Tieokas yhtyy täysin Päijät-Hämeen liiton näkemykseen keskusverkosta ja katsoo – toisin kuin Nastolan kunta em. lausunnossaan –, että Uudenkylän maarekisterikylän alueella sijaitseva niin sanottu Rakokiven alue – käytännössä Uudenkylän liikekeskus – ei esimerkiksi Hollolan Salpakankaaseen tai Iitin Kausalaan verraten täytä kuntakeskuksen vaatimuksia monestakin syystä, ei vähiten sen vuoksi, että Nastolassa kaikki terveen yhdyskuntarakenteen osatekijät: asutus, hallinto, kaupalliset ja terveydenhoidon palvelut sekä työpaikat sijaitsevat hajallaan kuin haulikolla ammuttuna pitkin kymmenkilometristä nauhataajamaa.

Tieokkaan asiantuntijanäkemyksen mukaan Nastolassa nykyisellään ei siis ole kuntakeskusta vastaavassa merkityksessä kuin esimerkiksi Hollolassa ja Iitissä, joten Päijät-Hämeen liiton määrittely on oikea.

TIIVISTYS Ns. Rakokivi on Uudenkylän taajaman nykyinen kaupallinen keskus, missä sijaitsee myös koulutuspalveluja: entinen Uudenkylän yhteiskoulu lukioineen eli nykyinen Koulutuskeskus Salpauksen Nastopoli ja ala-asteen koulu, sivistyspalveluja: kirjasto ja kansalaisopisto sekä hoivapalveluja irrallaan kirkonkylän keskittymästä. Uudenkylän liikekeskus on siirtynyt jo kolmanteen paikkaansa ns. Rakokiveen sijaistuaan ensin 1340-luvulta (virallisesti 1422) alkaen Uudenkylän hallintopitäjässä – mikä ulottui Arjärveltä Jaalaan – keskiaikaisen Heinolantien alkupään vanhassa raittikylässä, sitten Pietarinradan valmistuttua 1870 Uudenkylän asemanseudulla ja nyt Nastolan kunnan toimien seurauksena Uudenkylän maarekisterikylän länsiosassa.

Ns. Rakokiven alueen synty lisäosineen viime puolen vuosisadan aikana on karmea sarja kaavoituksen raskaita virheitä ensin kunta-amatöörien – alkaen betonitehtaan ja sen sorakuopan sijoittamisesta – ja sitten kunta-ammattilaisten tekeminä, ja virheet näyttävät jatkuvan mm. Uudenkylän osayleiskaavoituksessa.

Ns. Rakokiven alueen synnyttäminen liitännäisalueineen Nastolan teollistumisen myötä 1960-luvulta alkaen hajotti kunnan koko yhdyskuntarakenteen, mikä ei enää korjaudu ennen seuraavaa jääkautta. Laajavaikutteisoin kaavoitusvirhe tilanteessa, missä kuntaan tulvi 1960-luvulta alkaen teollisuutta ja työntekijöitä täysin hallitsemattomalla tavalla, oli hajottaa silloinen kolmen keskuskylän – Uusikylä, Villähde ja kirkonkylä – yhdyskuntarakenne irrallisiin lisäosiin, aluksi Uudenkylän ja kirkonkylän välille: Nastonharju, Rakokivi ym., viimeksi kirkonkylän ja Villähteen välille: Kangas, ABC-liittymä ym. – niin, että lopulta syntyi kymmenen kilometriä pitkä ja puoli kilometriä leveä ns. nauhataajama.

Nastolan "perheasumisen helmi" on mahdoton elettäväksi. Kaikki mitä ihminen tarvitsee on hajallaan kilometrien välein toisistaan: asutus, hallinto, palvelut ja työpaikat. Ns. nauhataajaman rakenne on kaikissa suhteissa kaukana kuin itä länneestä esimerkiksi lähimmistä oikeista kuntakeskuksista, tiiviisti rakennetuista asutus-, hallinto-, palvelu- ja työpaikkakeskittymistä Hollolan Salpakankaasta ja Iitin Kausalasta.

Kausalan "tähtitaajama" onkin loistava esimerkki pitkäaikaisen hallitun kehittämisen tuloksesta, missä kasvava asutus, hallinto, palvelut ja lisääntyvät työpaikat sijaitsevat käytännössä jalankulkuetäisyydellä – samoin myös Salpakankaalla, mikä puolestaan on mainio esimerkki siitä, miten "keskelle ei-mitään" suunniteltu uusi kasvava asutuskeskus voidaan rakentaa yhtä hyväksi kuin vanha taajamakylä toisin kuin ns. Rakokivi. Hollolan Salpakangas ja Iitin Kausala ovat todellisia kuntakeskuksia käsitteen parhaimmassa merkityksessä.

Koko Nastolan nauhataajama lähestyy amerikkalaista yhdyskuntarakennetta, missä mikään ei enää onnistu väestön pääosalta ilman jatkuvasti kasvavaa henkilöauton käyttöä: asuminen leviää yhä kauemmas työpaikoista sekä hallinnon, kaupan ja terveydenhuollon valmiiksi hajallaan olevista palveluista täydellisesti vastoin kaikkia hyvän yhdyskuntarakentamisen periaatteita, ympäristötavoitteista puhumattakaan.

Pahinta on, että Nastolan kaavoitusta johdetaan kaikin voimin ja kritiikittömästi yhä edelleen etäämmäs sellaiseen suuntaan, mihin ei missään tapauksessa pitäisi edetä. Miten käy asukkaiden autottoman enemmistön: vanhusten, naisten, lasten, nuorten? Nyt kun Lahden rikkain mieskin on pikavauhtia saanut oman kaavansa Kymijärven perälle, viimeinen rakentamaton alue Lahden rajaa vasten on kohta Suomisen lehmälaidun Pietarinradan vieressä.

Kunnan kenties räikein tuore näkemys on, että "Nastolassa vireillä olevan Uudenkylän osayleiskaavan yhtenä tavoitteena on (alisteisesti) vahvistaa Rakokiven asemaa kunnan keskuksena" ja että "tulisi ... osoittaa ... huoltamotoiminnalle aluevaraus Uuteenkylään" – siis Nastolan entiseen ehdottomaan kaupalliseen keskukseen Uudenkylän asemanseudulle, minkä liikenneyhteydet kunta häikäilemättömästi sulki 1980-luvun alussa ja sillä keinoin lopetti pitäjän elinvoimaisimman taajaman liike-elämän ns. Rakokiven kuvitelluksi hyväksi. Nyt siis kauan odotetussa osayleiskaavoituksessa Uudenkylän asemanseutu saisi kadonneista palveluista takaisin – eläköön! – bensapumpun.

Jos Nastolan nykyinen ABC-liittymä kaikkine palveluineen keskellä pusikkoisia peltoja ja ei-mitään olisi sijoitettu Uudenkylän liittymään valmiiseen taajamaympäristöön asukkaiden ja liityntäyhteyksien keskelle, maailma näyttäisi paremmalta. Onneksi uusi ABC-S -marketti nykyisellä paikallaan on jo osoittautunut kannattamattomaksi virheinvestoinniksi. Kun asukkaat ja siis ostavat asiakkaat puuttuvat ympäriltä, ainoa mikä lisääntyy, ovat punaiset hintalaput tavarahyllyissä. Uudenkylän lisäarvo kauppapaikalle olisi ollut – ja on toki yhä – kansalaistyön tuloksena erinomaiset joukkoliikenteen yhteydet taajamajunia ja pikavuoroja myöten.

Jos 1960-luvulta alkaen olisi nähty hyväksi sijoittaa uusi asutus ja työpaikat vahvistamaan olevia suurempia ja pienempiä taajamia: Uusikylä, Villähde ja kirkonkylä silloisten samannimisten, hyvin palvelleiden Pietarinradan henkilö- ja tavaraliikennepaikkojen palvelutuntumaan, nykyinen Nastola voisi olla se sloganin "helmi", millä ei nyky-Nastolassa ole mitään katetta.

Jopa entinen viehättävä Nastolan kirkonkylä nykyisine mustine ruumisarkkuliiketaloineen on kunnan kaavoituksen kovissa käsissä menettänyt äskettäin valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvonsa. Sen sijaan naapurissa kukoistaa Iitin kirkonkylä, Suomen kauneimmaksi valittu. Samaan aikaan Nastolassa ensimmäinen "uusi" kerrostalotaajama Nastonharju on näivetetty ränsistyvien liiketilojen, epämääräisten kirpputorien, juurettoman nuorison ja jopa neuvostotyyppisen tulipaloraunion leimaamaksi rähjäkyläksi. Liiketilojen autioitumiskehitys on kohdannut myös kirkonkylää ja etenee ns. Rakokivessä. Uudenkylän tuhoutunut asemanseudun taajama on jo suorastaan valtakunnallinen nähtävyys siitä, mitä kunta omilla toimillaan voi saada aikaan.

Vanhoihin keskuskyliin kaavoituksessa kaiken aikaa tukeutuen olisi myös välttytty kymmenen vuoden raskaalta vaikkakin tulokselliselta asemataistelulta Uudessakylässä ja Villähteellä, mistä asema ei varmasti olisi välillä kadonnutkaan 41 vuodeksi. Nyt Nastolan kunta joutui sitkeän kansalaistyön perässähihtäjänä tilanteeseen, missä kunta ei arvovaltasyistä näe mitään merkityksiä siinä, että ainutlaatuisella tavalla Suomen maaseudulla kunnassa on kuin metropolissa kolme rautatiehenkilöliikennepaikkaa. Vain näkemys niiden hyödyntämisestä puuttuu, mikä on ilmennyt jo ennakkoon Uudenkylän osayleiskaavatyössä ja sitä ennen Villähteellä, puhumattakaan kirkonkylästä, minne Nastolan kiistelty seisake valmistui 2005 kunnan omasta tahdosta. Siitä asti kunta on seissyt oman seisakkeensa ympäristössä sormi suussa saamatta aikaan muuta kuin pusikon raivauksen, eikä ainakaan kunnan johdon lupaamaa bussiliityntää. Vain kaavayritelmiä on tullut ja mennyt. Sama on odotettavissa Villähteellä ja Uudessakylässä – arvovaltasyistä.

Päijät-Hämeen liiton tulee toivon mukaan nähdä uutta maakuntakaavaa valmistellessaan, että Nastolan kunnan hallinnossa nykyisellään kaikkine asennevinoutumiseen etenkin Uudenkylän suuntaan ei ole sellaista näkemystä, tahtoa, taitoa eikä halua kehittää kuntaa eikä sen osia ensi sijassa kaavoituksen keinoin niin kuin 15000 asukkaan kuntaa pitäisi.

Käynnissä oleva, ennen kuntavaaleja julkisuudelta huolellisesti salassa pidetty hanke Nastolan ja Iitin kuntien yhdistämiseksi herättää sikäli toiveita, että Iitissä vaikuttaa olevan tarjolla kokemuksia yhdyskuntarakenteen ja ympäristöarvojen edistyksellisestä kehittämisestä. Nastolan nauhataajaman nykyiset ja näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa yhä pahenevat ongelmat asukkaille ja toimijoille kaipaavat pikaisia ylitason korjaavia ratkaisuja ja sellaista konsultointia, mitä Päijät-Hämeen liitto yhteistyövoiminen, valtiovallan voimakas ohjaus mukaan lukien, voisi tarjota.

Vuosikymmenten virheitä ei hevin voi enää korjata, mutta Nastola tarvitsee tulevia virheitä jämäkästi ehkäisevää ohjausta asioissa, joissa Nastolan hallinto ei itse näe tai halua nähdä ongelmia. Uudistettavalla maakuntakaavalla on koko Päijät-Hämeessä poikkeuksellisen suuri ohjaava merkitys Nastolan tulevaisuudelle, etenkin Uudenkylän osayleiskaavalle.

merk. Ystävällisin tervehdyksin
Tieokas
Markku Sakari Meriluoto

Tieokas® - itsenäinen, riippumaton ja puolueeton asiantuntijayritys ja rekisteröity tavaramerkki.

Laajempi perustelu seuraavilla sivuilla.

Tieokas
Markku Sakari Meriluoto
Onnenlaakso
Puutarhatie 24 A 18
FIN-16100 UUSIKYLÄ
GSM 045 651 9808
markku.meriluoto@tieokas.fi
www.tieokas.fi
Y-tunnus 1516503-5
Alv.rek.

NASTOLAN ASUKASIDENTITEETTI KUNTAMUUTOKSESSA

Jotta voi arvioida tulevaisuutta, pitää tuntee menneisyys. - Nastola on aina (viime sotien jälkeen) elänyt Lahden varjossa ja sen palveluista riippuvaisena, joskin sidos on höllentynyt aikojen kuluessa. Nastolaa ovat myllertäneet väestörakenteen muutokset lähes enemmän kuin mitään vastaavaa maaseutukuntaa. Sotien jälkeinen yhteiskunnallinen kehitys Nastolassa olisi vähintään sosiologisen väitöskirjan arvoinen aihe. Hämmäläisittäin: ei olisi ihan myöhäistä, jos toimeen tartutaan.

Tästä ajasta katsoen tuntuu kummalliselta, että vielä ennen viime sotia Nastolan väkiluku väheni!
"Nastolalaiset kokivat kuntansa sotien edellä värittömäksi ja elämänsä tasaiseksi. ... Nastolalaiset tunsivat jäävänsä toisten päijäthämmäläisten varjoon, erityisesti Hollolan ja Asikkalan. Hiljaiseen paikallaanoloon liittyi täten alemmuudentunne. ... Pysähtyneisyyden tunteeseen oli aihetta, sillä Nastola oli asukasluvultaan vaatimaton ja elinkeinoiltaan vanhakantaisen maatalousvaltainen kunta. ... Nastola ei pysytnyt sodan edellä nousemaan suurempien naapureittensa tasolle; (Uudenkylän) oppikouluakin saatiin odottaa aina 1960-luvun alkuun asti." [Mäkelä 1991].

"Pääosa Nastolan kehittymättömyydestä selittyy vähäisestä väkiluvusta, mutta siihen vaikutti myös kunnan maantieteellinen asema: Nastola oli liian lähellä Lahtea. Omia palveluita ei kehitetty, koska ostoksille, synnyttämään ja kouluun lähdettiin kaupunkiin. Hämeen läänissä Nastola oli epäedullisesti ääri laidalla, mikä hidastutti poliittista kehitystä. Valtiollisissa vaaleissa oli hankalaa menestyä vaalipiirin reunalta." [Mäkelä 1991].

"Toisen maailmansodan jälkeen Nastolan väkiluku on noin kolminkertaistunut. Kunnan pohjoisiin [ja eteläisiin reuna-]kyliin on silti jäänyt vanhan ajan rauhallista maatalousyhteiskuntaa, mutta eteläinen Nastola [Ensimmäisen Salpausselän päällä] Villähteeltä Uuteenkylään on uudistunut täydellisesti." [Mäkelä 1991]. Suuria väestömurroksia ovat aiheuttaneet siirtolaisten tulo 1940-luvulla, alueliitos Lahteen 1950-luvulla ja nopea teollistuminen 1960-luvulla.

Sotien jälkeinen unelias 5000 asukkaan kunta sai vilkasta verta Äyräpään evakoista. Siirtolaisia kirjattiin kaikkiaan 1630 henkilöä. He olivat maanviljelijäväestöä ja vahvistivat pitäjän yksipuolista elinkeinorakennetta entisestään. Samaan aikaan syntyvyys kasvoi suuresti ja tuli muutakin muuttovoittoa niin, että alueliitokseen 1956 mennessä väkiluku oli enemmän kuin kaksinkertaistunut yli 10000:een. Taajamamaista asutusta oli tällöin Lahteen liitetyissä Koiskalassa ja Ahtialassa sekä Villähteellä ja Uudessakylässä - pieni kirkonkylä uinui vielä Ruususen unta.

Alueliitoksessa Nastola menetti väkiluvustaan yli 37 %. 4139 kuntalaista muuttui kaupunkilaisiksi. 1364:n asukkaan Uusikylä jäi edelleen kunnan kaupalliseksi keskuksesi. Uusikylä oli tuolloin kaakkoisen Hämeen väkirikkan keskus Orimattilan, Sysmän, Kuhmoisten ja Joutsan kirkonkylien jälkeen, ja myös asukastiheydeltään maakunnan viides. Kirkonkylä oli Nastolan hallinnollinen keskus ja Villähde vireä kylä. Nauhataajamasta ei vielä silloin voitu puhua, koska kylien välillä oli asutustyhjiötä. Uudenkylän ja Villähteen rakennuskaavan teko aloitettiin 1950-luvun puolivälissä.

1960-luvulle tultaessa kunnassa siirryttiin yhden (nais)kunnansihteerin ja vahvojen luottamushenkilöiden kaksipäisestä hallinnosta kohti nykyaikaista laajapohjaista ja ammattimaista kunnallishallintoa. Muu ei olisi ollut enää mahdollista, sillä Nastola alkoi teollistua maassamme ennennäkemättömällä vauhdilla. Lippulaivana käynnistyi Uudessakylässä 1965 Upon muovitehdas tuhannen työntekijän voimin. Ensimmäisen Salpausselän etelälaitteen kankaille nousi muitakin tehtaita niin, että Uudenkylän ja kirkonkylän välisen harjunpäällystän männikkökankaalla kehrääjien öinen surina vaihtui rakennustöiden ääniin päivisin.

30 vuoden aikana, alueliitoksesta 1956 vuoteen 1986, Nastolan väkiluku kolminkertaistui. Nastola oli maan ylivoimaisesti nopeimmin kasvava ja myös teollistunein kunta. Kiihkeimpään aikaan Nastolaan muutti asumaan tuhat henkeä vuodessa. Esimerkiksi uudelle Nastonharjun asuinalueelle Ensimmäisen Salpausselän tasaiselle deltakankaalle nousi suuri lamellityyppisten kolmikerrostalojen rykelmä. Ensin se näytti alkuasukkaan silmiin kamalalta, mutta on nyttemmin pyhitetty aikansa 19760-luvun arvokkaaksi rakennusperintökohteeksi.

"Kasvusta johtuneita ongelmia voi jakaa kolmeen ryhmään. Koska Nastolaan on tullut erittäin paljon muuttaneita, ... tästä on aiheutunut juurettomuutta. Tulijat eivät ole aina päässeet kokemaan itseään nastolalaisiksi, mikä on tuottanut kunnalle haasteita, vaikka toisaalta muuttajat ovat rikastuttaneet kuntaa myös henkisellä tasolla [vrt. pakkoluovutetun alueen siirtolaiset]. ... suomalaisen teollistumisen murroskauden kehitysalueiltaan heittämät ihmiset ovat halunneet säilyttää uusilla asuinseuduillaan omaa yhteenkuuluvuuttaan. [Mäkelä 1991].

"Toinen epäkohta on ollut valtion palvelujen riittämättömyys. Nopeasta kasvustaan huolimatta Nastolaan ei ole saatu samoja valtion viranomaisia kuin lukemattomiin paljon pienempiin kuntiin [aikoinaan ajoissa, ja nyttemmin nekin vähät viranomaiset on palautettu takaisin Lahteen tai vieläkin kauemmas]. Kolmantena haittatekijänä ovat olleet poliittiset vastakohtaisuudet. ... niukasti, jopa yhden äänen enemmistöllä; pahimmillaan valtuuston valtasuhteet ovat muovautuneet vasta vaalien jälkeen edustajan puoluevaihdoksen jälkeen. ... jyrkimmillään erot olivat 1970-luvulla. [Mäkelä 1991].

Näyttää siltä, että Savon, Pohjois-Karjalan ja Kainuun syrjäseuduilta Nastolaan työn perässä pakkomuuttaneiden uusien asukkaiden juurettomuus heijastuu vielä toiseenkin polveen. Esimerkiksi Nastolan uusien asuntoalueiden äänestysprosentti kaikissa vaaleissa jää toistuvasti vaalipiirin pohjamutiin, hädin tuskin 40 %:n pintaan. Heidän kotiseutunsa on on muualla kuin Nastolassa, kaukana ja kadoksissa. Suuri siirtolaisjoukko asuttaa Nastolaa kahden suuren pakkomuuton jäljiltä, sotien ja työttömyyden aiheuttamien. Mitä ajatellaan tänään nastolalaisesta elämänmuodosta Nastonharjun lamellitaloissa?

Nastolan uusilla urbaaneilla asutusalueilla asukkaille ei ole vielä kukaan, neljänkymmenen vuoden aikana, kehittynyt uuden kotiseudun juuria. Suuren Muuton sukupolven mieli on yhä etäällä Iijoen törmässä. Nastolassa syntynyt ja varttuva toinen sukupolvi ja kolmaskin saattavat jo löytää kotiseutunsa täältä, mutta varmaa se ei ole. Ehkä pitkälle tulevaisuuteen Nastolasta käydään etsimässä kadonnutta kotiseutua ja suvun jäänteitä kaukaa raunioituneiden savupirttien horsmittuneilta mailta aivan kuten aikoinaan kohtalotoverit Volvon tehtailta.

Ravisteleva esimerkki siitä, että kotiseutuhenki ei synny yrittämälläkään eikä ainakaan käskemällä, saatiin viime vuonna. Kirkonkylän-Nastonharjun alueelle yritettiin perustaa kyläyhdistystä. Sellaista ei kuitenkaan syntynyt. Sen sijaan ainakin Villähteellä, Immilässä-Metsäkylässä, Ruuhijärvellä, Kumiantien alueella ja luoteessa Pyhantaalla-Mäkelässä eli asutuskulttuurin pitkän jatkuvuuden vallitsemisissa perinteisissä Nastolan kylissä asukasysteivät toimivat vilkkaasti ja tuloksellisesti. Jopa Uudenkylän asukasysteivo nousee nyttemmin vauhdilla siitä kolmen vuosikymmenen alhosta, mihin Nastolan kunnan kaavoituspolitiikka ja kirkonkyläkateus taajaman suisti.

Vanha kirkonkylä ei suuressa muutoksessa enää kelvannut keskuksesi, vaikka hallintoa tai terveydenhoitoa ei sieltä pois ajettukaan. Uusi keskus synnytettiin tyhjälle kehrääjäkankaalle Uudenkylän länsiosaan vasten Nastonharjun asutusta. Sen nimellä Rakokivi on historialliset juurensa: jättiläismäinen, karttoihinkin merkitty siirtolohkare, neljän kylän, kahden pitäjän ja kahden läänin entinen rajakivi. Uuden liikekeskuksen alkupaukuksi Rakokivi räjäytettiin Kouvolantien ja Elementintien risteyksestä. Nimekkään professoritason arkkitehdin kaavasuuunnitelmaa nähtiin hyväksi parannella omasta takaa. Saatiin aikaan uniuersumin pienimmän liikekeskuksen ytimeen liikeneruuhka, mitä on sen jälkeen purettu mutkaisin kaistoin, särmäisin korokkein ja kaikenkirjavien liikennemerkkien viidakolla.

Kesäisen lauantai-illan ja pyhäaamun autius täysurbaanin Rakokiven liikekeskuksen kaduilla, kujilla ja toreilla on käsinkosketeltava. Suuren maailman ankeaa leimaa on sovitettu lisää jo lähtökohdiltaan karuun harjumaisemaan betonisilloin, teräskatein, tukimuurein, alikuluin ja ylipäätään keinorakentein, joiden tuottamisessa mielikuviitus ei ole asettanut rajoja. Suomalaisten kirkonkyläien viehätyös on tosin kaikkialla muuallakin tärvelty jo aikoja sitten muutamaa harvaa poikkeusta - kuten naapurin Iitin kirkonkylä - lukuunottamatta. Miksi siis kokonaan uudisrakennettu liikekeskus voisi olla parempi? Konsulteilla onneksi riittää kehittämishaasteita loputtomiin, ja paikallinen grynderi täydentää tuhoa. Vaikka Nastolan kirkonkylä juuri menettikin valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman statuksen, se näyttäisi vieläkin kamalammalta, jos liikekeskus olisi aikoinaan yritetty ahtaa kirkonkylän harjulle, se hyvänä nähtäköön.

Ei nimi liikekeskustakaan pahenna, mutta nyt Nastolan kunta aikoo luopua Rakokivi-nimestä, millä sentään on historiallinen joskin häpeällinen taustansa. Tilalle tulee Hollolan malliin Nastolan liikekeskus, ei sentään kuntakeskus, sillä hallinto on ja pysyy kirkonkylässä. Liikekeskuksen kuitenkin halkaisee kai maailman tappiin, kuinka ollakaan, Rakokiventie. Tähteeksi jää myös Rakokiven koulu ja monta muuta erhettä. Niin muuttuu maailma, mutta ei Rakokivi mihinkään häivy ihmisten tajunnasta, vaikka sitä entisten itäisten hallintojen tyyliin kuinka yritettäisiin. Kaiken lisäksi koko Rakokivi sijaitsee Uudenkylän kylässä, ja kyläien kiinteistörekisterirajat ovat kiveen hakattuja, muuttumattomia. Kiinteistökauppiaille tuotta tuskaa tunnustaa ennen pakkoa, että jokainen osoite Rakokivessä sijaitseekin heidän inhoamassaan Uudessakylässä.

Oman kohtalonsa koki Uusikylä, entinen Nastolan kaupallinen keskus ja Hämeen läänin kaakkoisin kylä, Pietarinradan 140-vuotias asemanseutu ja Nastolan synnyttäjä 1400-luvulta Uudenkylän hallintopitäjän ajoilta. Hallinnollinen, kademieline kirkonkyläläismentaliteetti alkoi jo varhain 1970-luvulta järjestelmällisesti ajaa vireää Uuttakylää alas. Jonkinlainen alkusysäys koetulle inhalle saattoi olla jo 1960-luvun puolivälistä se, että yksityisen toimeliaisuuden tuloksena syntyi Uudenkylän yhteiskoulu, Nastolan ensimmäinen oppikoulu.

Tilaisuus Uudenkylän tappamiseen tarjoutui 1980-luvun alkupuolella, kun valtatie 12 uudisrakennettiin Lahden-Uudenkylän välillä moottoriliikennetieksi. Siinä yhteydessä poistettiin Pietarinradan tasoristeykset Kouvolantieltä ja Heinolantieltä ja ajoneuvoliikenne ohjattiin kaavoin pois Uudenkylän keskustan raitilta, kauppojen, pankkien, parturien, kellosepänliikkeen, aptekin ja muiden palvelujen vierestä mahdollisimman sujuvasti uuteen uljaaseen Rakokiveen. Nastolan kunnallishallinnon määrätietoisuus tavoitteissaan muistutti Nikita Hruštševin toimia Karjalan Autonomisessa Socialistisessa Neuvostotasavallassa, missä pääsihteeri likvidoi niin sanotut perspektiivittömät kylät ja siirsi niiden asukkaat rakennuksineen paremmin hallittaviksi suuriin maalikyliin. Uudenkylän palvelut kuolivat kuitenkin hitaasti, vasta 2000-luvun alussa lopetti viimeinenkin kauppa.

Samaan aikaan Nastolan kunnan silloinen työpäällikkö, vaatimaton mutta harvinaisen määrätietoinen pikkuvirkamies, sai tilaisuutensa ja pääsi esittämään suunnitelmansa Nastolan osalta ns. oikoratasopimusta varten. Ylemmän virkamiehistön ja päättäjien - paitsi ei Uudenkylän valtuutettujen - hyväksymän sopimuksen mukaan

"Nastolan junaliikenteen pysäkki sijaitsee tällä hetkellä Uudessakylässä, jossa sen käyttö on todella vähäistä pääosan nastolalaisista asuessa Nastolan kirkonkylässä ja Villähteellä. Tämän johdosta henkilöliikenteen pysäkki on päätetty siirtää keskeisemmälle paikalle Nastolan kirkonkylään lähemmäksi Rakokiven liikekeskusta, jossa se palvelee huomattavasti suurempaa joukkoa nastolalaisia. Uusikylän [po. Uudenkylän] henkilöliikenteen laiturit puretaan."

Taajamajunien pysähtyminen Uudessakylässä päättyi 2005, kun Nastolan seisake avattiin. Nyt kaikki nämä virkavirheet on kansalaisvoimin korjattu ja Uudenkylän henkilöliikennepaikka, Maaseudun matkakeskus, avataan taajamajunille 12. joulukuuta 2010. Kovan työn ja kohtalaisen paljon verorahaa näiden virheiden korjaaminen kuitenkin vaati, ja vielä eteenpäinkin. Vastuulliset ovat jo turvassa eläkkeellä.

Nastolan kunnalla on ollut varaa tappa Uudenkylän kaupallinen keskus, rakentaa uusi kauppaslummi ja tehdä kaikenlaista muuta, mihin tässä ei ole tilaa kajota. Paljon on saatu aikaan puolen vuosisadan aikana hyvää ja pahaa, joiden balanssi lopullisesti arvioidaan tulevassa historiankirjoituksessa. Omalta kansalaisen ja veronmaksajan osaltani näen - ennen kuin kunnan taloudellinen konkurssi lopullisesti toteutuu 2011 jälkeen - että Uusi Kunta, nimeltään kenties vanha ja arvokas Hollola, ei voi tuoda mukanaan muuta kuin jotakin tähänastista parempaa.

Juurilla.

Kauppias Matti Meriluodon liiketalo Uudenkylän asemalla. Rakennettu 1926-29.